

Motto:

„Atmosféra, která provázela sametovou revoluci, byla naprosto jedinečná, neopakovatelná. Když se o tom zpětně bavím se svými vrstevníky, tak se shodujeme v tom, že jsme rádi – jednak, že jsme se takové události dočkali, a jednak za to, že jsme ji mohli prožít, protože to skutečně nesnese srovnání s žádnou jinou situací... A ta nálada byla v celé republice úžasně euforická.“

Martin Kubík

Úvod

Když se před šesti lety ZŠ Zámecká poprvé zapojila do projektu Příběhy bezpráví společnosti Člověk v tísni, asi stěží by tenkrát někoho napadlo, že to bude počátek rozsáhlé spolupráce, která dnes mezi oběma institucemi probíhá. Naše škola má přístup k moderním výukovým materiálům založených na práci s filmem a sama se na tvorbě některých z nich podílí. Práce našich žáků jsou pravidelně zveřejňovány v didaktických pomůckách, speciálních příručkách či na webových stránkách Člověka v tísni jako příklady dobré praxe. Člověk v tísni má zase možnost testovat na naší škole nové filmy, z nichž jsou tvořeny další vzdělávací sady, a každý rok dostává podrobnou zprávu o využívání svých materiálů v běžných vyučovacích hodinách, kterou učitelé ZŠ Zámecká tvoří.

Několikrát se také naše škola zapojila do týmových projektů Člověka v tísni. Prvním byly Příběhy bezpráví – komunistické Československo, v rámci nichž žáci pátrali po osudech lidí perzekuovaných komunistickým režimem v 50. letech 20. století. Následovalo několik projektů s názvem Kdo jiný?, jejichž smyslem bylo učit mladé lidi občanské angažovanosti při řešení takových problémů jako je ochrana životního prostředí, drogová závislost či přijímání jinakosti.

Zatím posledním projektem, do něhož jsme se zapojili, byly Příběhy bezpráví – z místa, kde žijeme. Jeho cíl byl podobný jako v případě prvních Příběhů, tj. pátrat ve svém okolí po lidech perzekuovaných komunistickým režimem. Přesto byl zároveň řadou věcí odlišný. Ta nejpodstatnější odlišnost spočívala v tom, že jsme se již nezabývali dobou nejtvrdšího komunistického bezpráví, ale naopak si zvolili dobu, v níž komunistický režim v Československu padl – sametovou revoluci. Díky tomu jsme se také setkávali s relativně mladými pamětníky, z nichž mnohé sami žáci znali. A právě pamětníkům patří mé poděkování za to, že setkání s námi neodmítli, že byli ochotni vyprávět svoje příběhy a předat tak svůj pohled na svět a společnost generaci, která dobu komunistického režimu nezažila a často ani netuší, jakého bezpráví se tento režim dopouštěl.

Na začátku realizace tohoto projektu jsem se trochu obával časové tísně, neboť na zpracování bylo poměrně málo času, pouze pět měsíců. Měl jsem ale tu čest spolupracovat s deseti mladými lidmi, kterých si velmi vážím za to, že i na konci deváté třídy pracovali naplno, ochotně a svědomitě. Ale nejen to. Díky té skoro půlroční práci jsem je mohl více poznat nejen po stránce jejich vědomostí či dovedností, ale i jejich postojů, hodnot, citu pro dialog či empatii. Proto právě jim patří mé největší poděkování – poděkování za to, že mou nabídku účasti v projektu neodmítli, poděkování za to, že byli ochotni se setkávat i ve svém volném čase a pracovat na tématu, které je obtížné, složité a stále otevřené. Zvláštní poděkování patří čtveřici žákyň, které v březnu 2011 prezentovaly celý projekt na společném setkání týmů v Praze. Těmito žákyněmi byly vedoucí týmu Barbora Šteflová, Pavlína Šváblová, Kateřina Šromová a Adéla Tauerová. Báře a Pavlíně patří rovněž poděkování za mediální prezentaci projektu v pořadu Zaostřeno na mladé Českého rozhlasu 6, Pavlíně pak ještě za vytvoření návrhu obálky knížky, kterou právě začínáte číst...

Stanislav Švejcar